

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3778

Entered as Second Class Matter September 21, 1932, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: Chelsea 3-3778

NO. 268. — ŠTEV. 268.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 14, 1931. — SOBOTA, 14. NOVEMBRA 1931

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

JAPONSKE ČETE SO BILE PORAZENE V MANDŽURIJI

JAPONSKA VLADA NAMERAVA PROGLASITI BIVŠEGA CESARJA ZA VLADARJA MANDŽURIJE

Dvajset tisoč kitajskih vojakov v močni postojanki. — V boj so posegli tudi "sibirski komunisti". Japonci so se morali umakniti preko reke Nonni. Izredno resen položaj. — Kronanje bivšega kitajskega cesarja se bo najbrž še pred ponedeljkom završilo.

TIENTSIN, Kitajska, 13. novembra. — Tukajšnji Rusi, ki so odločni nasprotniki boljševikov, domnevajo, da so takozvani "sibirski komunisti", napadli Japonce ob reki Nonni in jih pognali v beg.

Brigada, sestojča iz kitajskih Korejcev in Burijatov, ki so dospeli iz okolice Blagovešenska ob mandžurski meji, je prodirala po deželni cesti pri Tsitsiharju, napadla Japonce s strojnimi puškami in jih pognala v beg.

"Sibirski komunisti", — kot se naziva ta sila, — so zaplenili veliko množino orožja in municije ter par japonskih zrakoplovov.

TIENTSIN, Kitajska, 13. novembra. — Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da je bivši kitajski cesar, mladi Henry Pu-Yi odpotoval z bivšo cesarico v Mandžurijo, kjer ga nameravajo Japonci še pred ponedeljkom kronati za mandžurskega cesarja.

Neki visoki japonski uradnik je označil to vest kot netočno, istočasno je pa pristavil, da se Japonci že dalj časa bavijo z mislijo postaviti na mandžurski prestol kralja, ki bo kitajske krvi.

Pu-Yi je odpotoval v sredo odtukaj in sicer s parnikom. Spremljal ga je močan oddelek japonskih vojakov.

V Dairenu izhajajoči list "Daily News", ki ga kontrolirajo Japonci, potrjuje poročilo o vpadu komunističnih čet v Mandžurijo.

MUKDEN, Mandžurija, 13. novembra. — Japonci poročajo, da je dvajset tisoč Kitajcev, opremljenih s strojnimi puškami, možnarji in topovi, zasedlo važne postojanke južno od Tsitsihara.

Poveljuje jim general Mah Can San. Kitajska kavalerija je vdrla v ozemlje za japonsko fronto in ogroža zvezo s Taonanom.

General Mah je izjavil: — Japonci popolnoma nič ne skrivajo svojega namena, da je njihov cilj zavzeti Tsitsihara. Kakorhitro bi se to zgodilo, bi prevzeli provincialno vlado. Japonci se bojujejo, dasi vojna še ni bila napovedana.

NANKING, Kitajska, 13. novembra. — Ameriški poslanik na Kitajskem, Nelson T. Johnson se je danes dve uri pogovarjal s predsednikom nacionalistične vlade, Kaj Šekom.

O čem sta razpravljala, ni znano, toda zdi se, da je šlo za mandžursko vprašanje.

Visoki uradniki kitajske vlade pravijo, da jim ni ničesar znanega o "kompromisnem načrtu", o katerem je bilo poročano iz Washingtona.

RAZVAŽALCI MLEKA BODO ZASTAVKALI

Nad 300 razvažalcev mleka, ki pripadajo Dairyman League Ass. so zagrozili, da bodo zastavkali, ako mlekarstva družba ne umakne svoje zahteve za znižanje plač za deset odstotkov. Pogodba mlekarstva družbe z službenici je potekla in družba je priporočila vsem svojim službenicem, da z ozirom na sedanjo krizo sprejmejo znižanje plač za

deset odstotkov. Za toliko je bila tudi znižana plača vsem uradnikom družbe. Razvažalci s tem niso zadovoljni in so zagrozili s stavko. Ako res ne pride do stavke, bo pri tem prizadetih več tisoč restavracij, toda nek zastopnik mlekarstva družbe je rekel, da je vse pripravljeno, da bo mleko navzlic stavki redno dostavljeno.

Svet Lige bo prihodnji teden odločil

AMERIŠKE KAZNILNICE SO POLNE

Kaznilnice prenapolnjene. — Zgradili bodo nove. — Izobraževalni pouk za kaznjence. — Kaznilnice izpričevalo naroda.

WASHINGTON, D. C., 13. nov. Kaznilniški oddelek pravosodnega departamenta naznanja, da je bil napravljen velik napredek v izboljšanju jetniških razmer vsled prenapolnenja.

Vlada je izdelala načrte za nove kaznilnice, knjižnice in izobraževalne šole za kaznjence. Za vsako važnejšo kaznilnico so bili že imenovani vzgojevalni nadzorniki.

Po kaznilnicah so pomnožili število knjig, zlasti izobraževalnih in dveh največjih kaznilnicah v Atlanti in Leavenworth sta postavljena po dva knjižničarja.

Medtem ko je prej odbor za javno zdravstvo oskrboval bolnike v kaznilnicah, je sedaj vsa kaznilnica preskrbljena s popolno zdravniško oskrbo.

ZOPET UMOR V SINGU

Četrty kaznjence ubit v kaznilnici. — Zločin izvršen med odmorom na dvorišču. — Morilec neznan.

SENG SENG, N. Y., 13. nov. — Abner Shoonmaker, ki je imel odsedeti desetletno kazen, je bil na dvorišču kaznilnice med odmorom pretepen do smrti.

To je že četrty umor kaznjencea to leto.

Shoonmaker je umrl prej, predno je mogel povedati ime svojega ubijalca. Umor je bil izvršen v kratkem času med zajtrkom in pričetkom kaznilniškega dela, ko se kaznjenci izprehajajo po dvorišču.

Enkrat je stopil Shoonmaker iz vrste kaznjencev in se opotekajoč približal pazniku Franku Walsh, ki je stal pred vrati klinike.

— Napravi mi prostor, — pravi ranjenec, — daj mi sobo.

Walsh in drugi paznik Joseph Gargan sta ga podpirala in peljala v bolniško sobo.

— Gospod, nekdo mi je dal dvakrat, — je rekel Shoonmaker s slabim glasom.

— Kdo je bil to? — je vprašal Walsh.

— Čakaj, — pravi Shoonmaker — bom —

Umrl je prej, predno je mogel dokončati stavek.

Zdravniška preiskava je dognala, da ga je nekdo sunil ali s trioglatilo pilo, ali pa z dolgo šivanko, s katerimi kaznjenci šivajo vreče. Bil je dvakrat, preboden skozi sree in pljuča.

Warden je zaslíhal 130 kaznjencev, toda morilca niso mogli izslediti.

Warden Lawes je prekleal vsa razvedrila kaznjencev tekem preiskave.

VELIK PLEN BANČNIH ROPARJEV

Roparji odnesli 82 tisoč dolarjev. — Rop izvršen v petih minutah. — Dobro poznali razmere v banki.

RAHWAY, N. Y., 13. novembra. — Več mladih, lepo oblečenih roparjev, katerim je poveljeval mlad, majhen fant z brkami, je oropalo Citizens National Bank za \$82,000. Po ropu so se odpeljali v velikem avtomobilu.

Roparji so tri bančne uradnike in dva vlagatelja zaprli v blagajno, katere pa niso zaklenili. Drugi uradniki so jih po ropu zopet oprostil, predno je kdo trpel kakšno škodo.

Kakorhitro je bilo iz Federal Reserve Bank v New Yorku izročeni banki \$50,000, so roparji, katerih je bilo okoli pet, takoj pričeli z delom. Obnašali so se tako spretno, da je bilo jasno, da so popolnoma poznali razmere v banki.

Denar je bil sicer zavarovan, vendar pa je Federal Reserve Bank ustavila nadaljno pošiljatev \$50,000.

Komaj pol ure po ropu se je pripeljal John J. Stambler, bankir iz Elizabeth in prinesel \$10,000. Rekel je, da hoče naložiti "to malenkost" na svoj račun in da slučajno ni imel doma več kot toliko.

Roparji so prišli v banko ob osmih zjutraj in vse je bilo končano v petih minutah.

Vse banke v okolici odpirajo vsak dan ob osmih, da postrežejo trgovcem. Ob istem času je bil tudi prinesen denar. Roparji so morali za vse to točno vedeti, kajti komaj je bil denar banki izročen, so prišli v banko.

ALFONZ NE SME NA ŠPANSKO

Španski poslanci so sklenili, da bivši kralj ne sme na Španjoko. — Obdolžen veleizdaje proti narodu.

MADRID, Španjoka, 13. nov. — Posebni poslanski odbor je razglasil, da je bivši španski kralj Alfonz kriv veleizdaje proti španskemu narodu. Ta svoj sklep je odbor sporočil poslanski zbornici.

Na podlagi španske ustave je Alfonz zaslužil smrtno kazen, toda odbor je razsodil, da bo Alfonz poslan v dosmrtno ječo, ako še kdaj stopi na španska tla.

Odkar je postala Španjoka republika, živi Alfonz s svojo družino v Franciji.

Bivši kralj je bil tudi obdolžen, da je sedem let bil na čelu vojaške diktature, da je skušal spraviti vso oblast na svojo osebo in da je s tem kršil ustavo in pravice naroda.

Poslanski odbor je vsled tega objavil naslednjo obsodbo:

— Obtoženeu se slovesno odvzame vse časti, naslovi in odlikovanja, katerih postavno ne sme

ZAKLAD V MEHIKI

Nemec je prepričan, da bo dvignil zaklad, ki je vreden nad petindvajset milijonov dolarjev.

MEXICO CITY, Mehika, 13. novembra. Nemeč Ernest Loeek, ki je iskal dvajset let zaklad, o katerem je vedel, da mora biti na nekem gotovem kraju, je naprosil mehiško vlado, da nadzoruje dvigovanje zaklada z vojaštvom, ko bo odprl neko votlino, kjer misli, da je skrit zaklad, vreden 25 milijonov dolarjev.

Zaklad, katerega je po svojem mnenju našel, je bil nekdanji last taranskanskega kralja Calzontzina, in je izginil leta 1522. Kralj je najbrže utonil, ko se je boril proti Špancem. Do sedaj je bil najden samo del kraljevega zaklada.

Loeek je pričel iskati zaklad leta 1909. Pred nekaj meseci je našel podzemski hodnik vrhu gore "La Bates de Oro". Hodnik je bil deloma že porušen in delavci so pospravili komenje v razdalji 300 čevljev. Tedaj pa so se pričele stopnice in ob straneh je našel Loeek po stenah različne napise.

V nekem kotu je Loeek našel mumijo neke ženske, za katero je bila stena, katero je Loeek s pomočjo nekega delavca prebil in tu jima je udaril v nos smrad, katerega nista mogla prenesti.

Po Loeekovem mnenju mora na tsm kraju biti skrit kraljev zaklad.

DOBILA PRAVICO ZA AVTOMOBIL IN UMRLA

SOMERVILLE, N. J., 13. nov. Že dolgo si je želela Mrs. Mary Hardenberg, stara 60 let, da bi vozila avtomobil.

Potrpežljivo se je učila voziti in včeraj je prestala izkušnjo. Državni nadzornik ji je dal izpričevalo, da je sposobna voziti avtomobil in je tudi dobila postavno pravico. Ko pa je zopet stopila vsa srečna v avtomobil, se je zgrudila in je bila na mestu mrtva.

PARNIK SE JE POTOPIL

RENNES, Francija, 13. nov. — Francoski obrežni parnik Iroise se je vrnil v pristanišče brez uspeha, ko je hotel pomagati grškemu parniku Georgios, ki se je potopil z 18 možmi posadke. Sedem mornarjev ponesrečenega parnika je rešil nek drug parnik.

nositi na Španskem ali pa izven Španje.

— Dasiravno obsežnost njegovih krivic zasluži smrtno kazen, — pravi dalje poročilo tega odbora, — odbor priporoča večni zapor za slučaj, da stopi na narodno zemljo. Smrtna kazen naj ga samo zadene, ako bo še nadalje izvršil kako revolucionarno dejanje.

— Vse pravice, posestva in vrednosti na narodovi zemlji se bodo porabile za vlado. Ta obtožba ako bo odobrena, bo nabita na vratih vsakega občinskega urada in sporočena diplomatskim zastopnikom vseh držav v Ligi narodov.

AMERIŠKI POSLANIK DAWES JE ŽE DOSPEL V FRANCIJO

PARIZ, Francija, 13. novembra. — Ameriški poslanik Charles G. Dawes je dospel danes iz Londona v Pariz, da se bo udeležil posvetovanj sveta Lige narodov, ki se bodo v ponedeljek začela. Pri tej priliki se bo odločila usoda spora, ki je nastal med Kitajci in Japonci v Mandžuriji.

— Sem, sem prišel, — je rekel časniškim poročevalcem — da se bom s posameznimi člani sveta Lige narodov posvetoval o vprašanjih, ki se tičejo nas vseh skupaj in se zadeva jo naših skupnih interesov. Moja naloga bo, odobriti vsak predlog, kojega namen bo preprečiti vojno ter uveljaviti določbe Kellogovega pakta.

V nedeljo bo dospel sem novi angleški zunanji minister Sir John Simon.

GENEVA, Švica, 13. novembra. Tukajšnji diplomati so prepričani, da bo seja sveta Lige narodov uspešna ter da bo mandžurski spor rešen brez vsakih nadaljnjih težav.

Iz Washingtona poročajo, da je pomožni državni tajnik Castle govoril o nekem kompromisnem načrtu, ki bo predložen Ligi narodov. Česa se bo tical ta načrt, se zaenkrat še ne ve.

Nekateri domnevajo, da bo ameriška vlada predlagala, naj se pošlje v Mandžurijo posebno preiskovalno komisijo, ki naj na licu mesta dožene, če so upravičene kitajske ali pa japonske zahteve.

CIGAN JE OPROŠČEN KRIVDE

CINCINNATI, O., 13. novembra. — Policijsko sodišče je zavrglo Rankovo obtožbo, da je 25 let stari cigan Ephrian Marks odpeljal njegovo 14 let staro hčer in jo prisilil, da ga je poročila. Sodišče je odločilo, da je Marks postavnim potom poročil mlado Ruby Rank.

Marks in njegovi sorodniki so pričali, da je Marks plačal Franku Ranko za njegovo hčer \$2250 po ciganski navadi, da si mora vsak cigan kupiti nevesto.

Marks, njegova mati je "kraljica" Amelija Marks in nevesta, so bili izpuščeni iz zapore.

Ranko je po dolgem iskanju v četrtek našel svojo hčer v ciganskem taboru.

PURANI BODO PO 45 CENTOV

SWANTON, Vt., 13. nov. — Najboljši vermontski purani bodo letos prodajani po približno 45 centov. To ceno je določila družba vermontskih redilcev puranov. Ta družba je tudi mnenja, da bo letos prišlo zelo malo puranov z ahoda.

Denarna Nakazila

IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO
KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI
SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 500	\$ 9.45	Lir 100	\$ 5.70
Din 1000	\$ 18.60	Lir 200	\$ 11.20
Din 2500	\$ 46.00	Lir 300	\$ 16.65
Din 3000	\$ 54.90	Lir 500	\$ 27.15
Din 5000	\$ 91.00	Lir 1000	\$ 53.75
Din 10,000	\$ 181.00		

Vsled pomanjkanja ameriškega denarja na trgu v Evropi, se začasno plačuje tam premium na ameriške dolarje. Vsled navedenega naplačila smo obvezani povišati pristojbino za izplačila ameriških dolarjev kakor sledi: —

Pristojbina znaša sedaj 75 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30. — za \$35. — 88 centov; za \$40. — \$1. — za \$45. — \$1.13; za \$50. — \$1.25; za \$100—\$250: za \$200. — \$5; za \$300. — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot sgoraj navedeno, bodisi v tujini ali v državi, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam pisnimim potom sporazume te glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino 1/2

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Telephone Barclay 7-0300

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Selzer, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and address of above officers: 215 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for US, Canada, and foreign.

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

Glas Naroda ishaja vsaki dan izvenih nedelj in praznikov.

Dojeli brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bližjavi pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi proučijo bivalec naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA, 215 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3578

PRAVICA NA JUGU

Odbor, v katerem so same znane osebe iz južnih držav je te dni predložil javnosti poročilo o ameriški linčni justici.

Odbor je nepristranski, dočim je poročilo nadvse stvarno ter predstavlja uničujočo obsodbo glede vzdržanja takozvanega javnega reda v Združenih državah.

Od leta 1889 pa do leta 1930, torej v dvainštiridesetih letih, je bilo v južnih državah linčanih 3693 oseb. Nobeden izmed linčanih zamorcev ni bil pred svojo smrtjo postavno obsojen.

In nadalje, kar je najbolj strahotno, jih je bilo med njimi skoro polovica, ki so bili linčani popolnoma ponedolžnem.

Samo leta 1930 je bilo linčanih 21 oseb. Glede dveh zamorcev se je izkazalo, da sta bila linčana popolnoma ponedolžnem, glede enajstih je pa dvomljivo, če so kaj zakrivali ali ne.

Nekega zamorca so linčali iz političnih razlogov, drugega pa zato, da bi pred sodiščem ne pričal proti nekemu obtoženemu beleu.

Komisija pravi, da v političnem oziru nima zamorec nobene veljave in nobenega pomena ter da je baš to glavni vzrok zakaj oblasti nočejo linčanih preprečiti oziroma jih maščevati.

V številnih slučajih gre za obdolžitve, o katerih sleherni ve, da so iz trte izvite.

Ta ali oni belec, ali pa skupina belev, se hoče iznebiti neljubega zamorca — pa se poslužijo strahotnega sredstva — linčne justice.

Odbor zahteva, toda kdor pozna duha, ki prevladuje v ameriških zakonodajnih oblastih ve, da bo še precej vođe steklo po strugi Mississippija, predno bo taka postava sprejeta.

Ako se hoče zamorec oprostiti nevarnosti javnega nasilja, se mora zavedati svoje politične in gospodarske moči ter se pridružiti skupinam, ki hočejo dati izraza njegovim željam.

Čimbolj se bo skušal dvigniti v gospodarskem in vzgojnem pogledu, temlažji bo njegov boj s podivjano linčno drhaljo.

V Scottsborough je bilo pred kratkim obsojenih na smrt osem mladih zamorcev, češ, da so zlorabili dvoje mladih belih deklet.

Njihova nedolžnost je bila ponovno izpričana, toda če ne bo ameriško delavstvo zastavilo vseh svoj sil, bodo morali umreti na električnem stolu.

ZLOČINSTVO IN TUJERODCI

Visoka kriminaliteta v Združenih državah se z mnogih strani kar zlahka pripisuje tujerodecem. Po kakem ropu, umoru ali drugem zločinu se dostikrat čita v časopisih, da zločinec je bil "inozemec" ali da je izgledal kot tak.

Domneva, da priseljenci izvršujejo nerazumno število zločinov je v veliki meri prispela k obstojem pred sodnikom in k izrazom nestrpnosti napram inozemcem.

Ali je res, da tujerodci v Ameriki izvršijo razredno več zločinov kakor tukaj rojeni Amerikanci?

Slovita Wickersham Commission je izvedla natančno preiskavo o kriminaliteti med tujerodci in odgovarja na zgoraj vprašanje s knjigo, pripravljeno od posebnega pododseka pod vodstvom odličnega sociologa Dr. Edith Abbott. To poročilo te komisije je eden izmed onih malo poročil, ki je bilo odobreno soglasno od vseh članov komisije.

Najprej poročilo poudarja, da domneva o posebni kriminaliteti tujerodcev je obstajala v vsej zgodovini Amerike. Že v kolonialni dobi, tekem prve dobe republike, pred civilno vojno in potem so starejši Amerikanci vedno pripisovali veliko število zločinov tujerodecem iz Angleske, Nemčije, Irske, Belgije in iz drugih dežel. Ti so zopet postali "stari" Amerikanci in sedaj dvigajo svoj glas proti visoki kriminaliteti novejših priseljencev: Italijanov, Židov, Slovanov in Mehikancev. Proučavanje razmerja med imigracijo in zločinstvom pa ni nikdar utemeljilo pritožbe. Sedanja preiskava zopet oprošča tujerodec od vsake krivnje in izrecno poudarja, da ni res, da tujerodeci prispevajo nerazumno k zločinstvu.

Preiskovalci so izvršili jako vestno in podrobno delo. Preiskovali so poročila policijskih uradov, javnih obtožiteljev, sodišč in jetnišnic. Obiskali so razna mesta, kjer so večje naselbine tujerodcev in vprašali ljudi, ki so v dnevnem kontaktu s tujerodci.

Preiskovali so najprej število aretacij in obtožb v 31 mestih, in le v sedmih mestih so našli, da tujerodeci so imeli večje razmerje aretacij izmed 10,000 prebivalcev kot tukaj rojeni Amerikanci. Pa še mnogo od tega prebitka bi se skrivali, ako bi se primerjali prebivalci po spolu in starosti. Javno je, da tujerodeci bi morali izkazovati ve je razmerje, ker imajo nerazumno veliko število odraslih in moških.

Izmed raznih skupin tujerodcev je mnogo variacij, kar se tiče aretacij. V 20 mestih izmed 30 so Grki imeli večje razmerje aretacij kot tukaj rojeni Amerikanci. Isto velja za Italijo in Poljsko v 13 mestih, za Avstrijce v 10 mestih, za Lituanec in Ruše v 7, za Čehoslovake v 3, za Francoze v 2 in za Jugoslovane v 1 mestu.

Nekatera mesta so dala tudi podatke o značaju aretacij. Pregledovanje teh podatkov je jako zanimivo. Na primer, v San Franciscu imajo Škandinave največje razmerje število aretacij izmed vseh tujerodcev. Skupno število njihovih aretacij je bilo 2060. O tega števila pa le 37 je bilo radi zločinov, 1333 pa jih je bilo radi pijanstva. Na drugem mestu so bili Grki in glavni vzrok pri njih je bilo prepovedano igranje. Ravno tako je bilo največje število Kitajcev aretiranih radi hazardnih iger in loterij.

Podatki za državo New York so jako zanimivi. Preiskava se je nanašala le na prava hudodelstva, kot so obojstvo, roparstvo, ponarejanje, spolni zločini itd. Poročilo je našlo, da policijske oblasti so precej hitre v pripisovanju velikega števila zločinov priseljencem. Preiskava pa je dognala, da je v enem zločinu je bilo več obtožb proti tujerodecem, namreč v posestvu orožja. Ta okoliščina pa je brzno posledica osebne navade v starem kraju. Kar se tiče dveh poglavitnih zločinov napram lastnini (roparstvo in vlomi), o katerih je sedaj največ govora, tukaj rojeni Amerikanci nadkriljujejo tujerodec razmerno tri napram enemu.

Še bolj čudni so podatki za mesto Chicago. Statistike zločinov kažejo tekem zadnjih petih let, da razmerje zločinstva je bilo pri tukaj rojenih Amerikancih tri in pol krat večje kot med tujerodci, dočim so črnci imeli desetkrat višje razmerje. Kar se tiče mest Detroit, Los Angeles, Cleveland, Buffalo in Cincinnati razmerno število zločinov med tujerodci je mnogo manjše kot ono med tukaj rojenimi Amerikanci. Le v Detroitu je razmerje v morov in napadov med tujerodci neznatno višje kot ono med Amerikanci. Kar se tiče zločinov za dobiček, Amerikanci od daleč nadkriljujejo tujerodec.

Proučavanje obsodb za razne zločine je potrdilo isto dejstvo in poročilo poudarja, da v splošnem tujerodeci izvršujejo razmerno manj zločinov v isti starosti in spolu kot tukaj rojeni Amerikanci. Tujerodec se približuje razmerju zločinstva Amerikancev v zločinih nasilja in ima manjšo kriminaliteto glede zločinov za dobiček.

Ta sodba ugodne vladne komisije, sestavljena od strokovnjakov, je velike važnosti za tujerodec. Dobro je, da vsak tujerodec zna takoj odgovoriti na puhle obsodbe glede njihove kriminalitete. (Naj se le sklicuje na to, kar je Wickersham Commission dognala enkrat za vselej.)

Upati je, da pred sodnikom napram tujerodecem bo v tem pogledu konec za vedno.

Iz Slovenije.

Taščo zastupila z arzenikom.

Pred senatom petorice se je zgovarjala 26-letna posestnica Sidonija Časal iz Žemavelj v Prekmurju radi umora njene tašče.

26. 2. t. l. je umrla po kratkem bolehanju 66-letna Ana Čafar, tašča obdolženke po njenem prvem možu. Približno mesec dni po smrti Čafarjeve se je začelo govoriti, da je pokojna umrla na silne smrti, in sicer da jo je zastupila z arzenikom njena sinaha Sidonija Časal z namenom, da bi se je iznebila, ker je pokojna nasprotovala zvezi med obdolženko in njenim sedanjim možem Denisom Časal, ki je že ta čas zahajal v njeno hišo. Zaradi teh govoric so začeli orožniki poizvedovati in so ugotovili, da je pokojnica dne 1. februarja t. l. ob približno trideset 17. uri jedla krompirjevo juho, katero ji je skuhala obdolženka. Po večerji okrog 18. ure je šla k sosedu, kateremu je tožila, da jo močno peče in grize v želodcu. Postajalo jo je vedno slabše. Jedla je le malo in kar je zavžila, ni zadržala v želodcu in je 26. februarja t. l. umrla. Na podlagi teh ugotovitev so orožniki Sidonijo Časal aretirali.

Osumljenka pa je odločno zaničala, da bi bila svojo taščo zastupila. Priznala je le, da je bila pokojna proti zvezi z sedanjim njenim možem. Sodna izvedenica, ki sta na predlog državnega tožila raztelesila pokojnico, nista mogla ugotoviti vzroka smrti. Ugotovil pa je to fiziološki inštitut v Ljubljani, ki je preiskal poslane dele raztelesene pokojnice. Na podlagi mnenja tega zavoda je Ana Čafarjeva umrla radi zastrupljenja.

Navzlic temu, da je obdolženka tajila, da bi bila ona zastupila svojo taščo, češ da ni nikdar posedovala nikakih strupov, se je Časalovi vendar dokazala njena krivda. Neka priča Jožef Rajber je namreč zaslišan, izpovedal, da je on začetkom februarja ponudil strup za podgane po Žemavelj v nakup, da je na cesti srečal tudi obdolženko in ji prodal za lešnik veliko množino tega strupa za 5 Din. Obdolženka priči ni povedala, kaj bo s trupom. Strupa pri obdolženki niso več našli. Sklepal so zato, da ga je uporabila za usmrnitev svoje tašče. Sidonija Časal je 11. 2. najbrže prvič dala tašči strup in pozneje še večkrat, ko je videla, da pokojnica še vedno živi. To je tem lažje storila, ker je sama kuhala, ne da bi jo kdo pri tem opazoval. Da je ponovno prinesla jedem strup, sledi iz mnenja fiziološkega inštituta v Ljubljani, ki pravi, da je Ana Čafarjeva umrla radi prostrahiranega zastrupljenja.

Na vprašanje sodnikov, radi

česa da je njena tašča umrla, je obdolženka odgovorila, da se je to zgodilo morda radi zavžite smarnice, ali pa da se je sama zastupila, ker je zelo žalovala za svojim umrlim sinom. Pri če pa so soglasno izpovedale, da je pokojna le redko kdaj pila in da tudi ni nikdar govorila o samomoru.

Predlog zagovornika dr. Fainingerja, naj se zaslišijo nove priče in naj se še enkrat preiščejo deli trupla, je bil zavrnjen. Po kratkem posvetovanju senata, je bila Sidonija Časalova obsojena radi umora na 15 let teške ječe, na trajno izgubo častnih pravic in morja razen tega plačati vse stroške preiskave.

V preteklem polletju 117 hudih rudarskih nesreč.

V rudnikih Dravske banovine je bilo v prvem letošnjem polletju zaposlenih 8650 rudarjev, ki so bili zaposleni 1,095,742 delovnih dni. V tem polletju se je pripetilo 117 hudih nezdod, od katerih je bilo 6 smrtnih, 56 pa je bilo težjih, 55 pa je zahtevalo več kakor 20 dnevnega zdravljenja. V jami se je dogodilo 73, na dnevu pa 44 nezdod. Od smrtnih nezdod so se pripetile 2 na dnevu, ostale 4 pa v jami.

Na 1000 rudarjev pride 13 težkih nezdod, od katerih se je pripetilo 38% pri prevažanju, 26% pri manipulaciji z orodjem in pripravljanju lesa, 18% zaradi kršenja hribin in 18% pri različnih drugih na dnevnih in jamskih opravilih.

Zaradi nepredvidnosti ponesrečenec je nastalo 50% nezdod, zaradi več ali manj nesrečnega slučajev 40% in kot posledica drugih vzrokov 10%.

Iz navedenih števil je razvidno, da se je pripetilo največ nezdod pri prevažanju, pri čemer so zaposleni po večini mlajši rudarji, ki so v mnogih slučajih zakrivilji nezdodo zaradi nepredvidnosti ali pa nepoučenosti.

Od smrtnih nezdod se je v jami dogodila ena vsled električnega toka in po tuji krivdi, ena pri prevažanju radi nepredvidnosti; zaradi nesrečnega slučajev ena na odru in ena pri stroju; na dnevnem kopu je povzročil leno smrtno nezdodo božjastni napad in eno opečenje pri rudniški opetarki ker je ponesrečenec zaspal pri odprti peči.

Ojačajte oslabele organe

Ljudje, ki imajo oslabele organe dobe v Nuga-Tone čudovito zdravilo za pridobitev nove moči in življenja. Nuga-Tone ojačuje tudi oslabele živce, mišice, prežene glavobol in omotico, pomaga obistniti iz mehurnih neredom, odisti život bolezenskih glijic in odpravi zaprtico, židone nerediti in druge bolezine. Prav gotovo si nabavite steklenico Nuga-Tone. Je na prodaj v lekarnah. Ako ga lekarnar nima, recite mu, naj istega nabavi za vas od trgovca na debelo. —Adv.

Svetega Martina smo srečno prestali.

Baš na Martinovo popoldne je stopil v moj dom sam Martin — ne sicer nebeški Martin, pač pa Martin Slivšek — v družbi svoje mlade ženice ter mi izročil Masletov dar iz lepega Little Fallsa.

In dar je bil kot se za Martinovo spodobi: galona sladke črnine, steklenica še hujega kot je črna, in pa steklenica najhujih konserviranih fig, ki mu jih je poslal menda Predovci iz Californije.

Daru sem bil v splošnem zelo vesel, le fige so mi delale preglavice.

Nehote se mi je vsiljevala misel, da mi hočejo z njimi povedati:

— Na, tukaj imaš Zgaga, sedaj pa veš, da damo figo zate!

Ker pa Littlefallcane predobro poznam, se mi skoro zdi, da niso imeli takih misli.

In baš zato — najlepša hvala!

Neki angleški zdravnik je ugotovil, da potrebuje človek več ventilacije.

Tega prepričanja so menda tudi gangsterji. Če se jim nudi le količičaj prilike, ti s krogلامي temeljito prevrtajo telo.

Lepi, brilantni sedemletni deklici so rekli:

— Ko boš velika, se boš pa poročila, kaj ne?

— Nak, poročila se pa že ne bom, — je odvrnila.

— Zakaj pa ne?

— Mater sem slišala večkrat govoriti, da današnji zakoni niso taki, kot so bili včasih. — Ko maj leto sta poročena, pa gresta vsakdesi — pravi mati. O ne, poročila se pa že ne bom. O, ne, pomoz po enem letu zapustil, kaj bi reva počela s štirimi ali petimi nepreskrbljenimi otroci.

Mati je prinesla k zdravniku otročička in mu rekla, da se nahaja v denarnih zadregah.

Zdravnik jo je že hotel odpraviti, češ, da so tudi zavij slabi čuši, in da ne more zdraviti zastoj, toda mati mu je odgovorila, da ima denar, ampak da se otrok nahaja v denarnih zadregah.

— To pa skoro ni mogoče — je odvrnil zdravnik. — Saj je otročiček komaj par mesecev star.

— Pa je tako, če vam rečem. S kvodom se je igral, pa ga je pogoltnil.

Sedaj po svetem Martinu pij le za potrebo, dragi prijatelj. Če boš pil čez mero, ga boš polomil kot ga je rojak, ki je bil povabljen v tujo hišo na martinovanje.

Vsega je bilo v izobilju, toda rojak si je na vse načine prizadeval govoriti tako in obnašati se tako, da bi nihče ne opazil, da je pil več kot je bilo treba.

Ob slovesu pride iz spalnice gospodinja in drži vsa žareča dvojčka v naročju.

— Vidite, mu pravi — to smo pa pred štirimi tedni kupili.

— Za božjo voljo, — je pomislil rojak — zdaj sem pa že tam — zdaj pa že dvoje vidim!

Toda sklenil je bil, da ne bo za nobeno ceno izdal svoje pijanosti in zato je rekel:

— Pa je res lep otročiček. Ali je fant ali je pučka?

V "Novi Dobi" citam poročilo o poslovilnem večeru Antona Zbašnika iz Pittsburgha.

Poročevalec navaja govornike in pravi, da je bil med njimi tudi "Janko Rogelj, humorist and SDZ supreme board member".

Zelo sem bil presenečen, kajti ne gre in ne gre mi v glavo, kako naj bi bil človek v sedanjih časih humorist.

Meni, naprimer, so skušali že večkrat obesiti to žalostno šaržo, pa sem se je vselej srečno ubranil in sem zadovoljen, da sem se je.

Prijatelj Rogelj, bodi vse karkoli, edinole "humorista" odločno zavračam.

Moja dvajsetletna izkušnja naj ti bosta priča in svarilo, da je najbolje tako.

Peter Zgaga

FRANKLIN JE OŽIVEL DVE UTOPLJENI MUHI

PHILADELPHIA, Pa., 13. nov. Iz pisma slavnega ameriškega učenjaka in državnika Benjamina Franklina, je razvidno, da je pred 150 leti s pomočjo solnčnih žarkov oživil dve muhi, ki sta utonili v steklenici vina. V svojem pismu francoskemu botaniku Barbeau Dubourg poroča Franklin leta 1773, da je napravil ta poizkus v Londonu. Do bil je pošiljatev burgundskega vina iz Amerike in v eni steklenici je našel dve mrtvi muhi, ki sta se morali zadušiti v vinu, ko je bila steklenica napolnjena. Muhi je položil na cedilo in postal se solnce. V treh urah sta se muhi pričeli premikati.

PROHIBICIJSKA SPLJONKA SE JE USMRILA

CINCINNATI, O., 13. novembra. — Prejinja prohibicijska spljonka, Mrs. Della Christie, se je v svoji hotelski sobi usmrtila s puško. Stara je bila 30 let. Na mizi je pustila pismo naslednje vsebine: — Živela sem v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Zdaj pa hočem videti, kaj je na drugi strani. Pokoplje me naj Stric Sam (Združene države.) Pa tudi sam ni na pravi poti. Naredite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Mali Oglasi imajo velik uspeh. Prepričajte se! Saksler State Bank. Vloge obrestujemo po 4%.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

RADO MURNIK, Ljubljana:

UČITELJ BEDA

II. DEL

Hahaha! Vsak dan obzlujem trikrat, da nisem kmet ali pa vsaj Madžar. Kmet je zdaj gospod, gospod pa berač.

— Ali pušiš, Beda? — Že dolgo ne. Dandanes bi moral imeti človek plinovno krinko na nosu, tako prijetno diši nadomestni tobak.

— Ne morem, nisem vzel nič denarja s sabo. — Kaj tisto! Bom že jaz plačal. Vidiš, jaz imam hvala Bogu vsega dosti, odkar sem obesil učiteljevanje na klin. Zdad samo kupčujem. Izprva mi je pomagal in me učil moj tast, lesnj trgovec. Dobro se mi godi, prav dobro. Saj veš, da sem bil vedno bolj praktičen kakor vi drugi.

— Tu imaš pravo čigaro! Umnik mu je venomer nalival. Hvala lepa! Umnik mu je venomer nalival. Bedo je prijetno grelo po životu; tako dobro se že dolgo ni počutil. Udobnost mu je grenila edino misel, da on uživa, dočim njegovi doma stradajo.

— Da, že na učiteljsku si barantali s knjigami in znakami in učil se nisi nikdar več nego je bilo nezogibno potrebno.

— Moja žena pa je, — je dejal Beda in počasi spravil stotake. — Bila je kot deklica v trgovini. Hvala lepa, Umnik!

— Tako je, Beda! Pojdit se solit, ideali, če sem pa lačen!

— Dasi je čutil v Umnikovi odkritosti nekaj brutalnega, vendar se mu je ta verižnik zdel velik dobrotnik. Malo sram ga je bilo tudi, da je vzel denar od bližega sosolca kakor nekako miloščino. Vino mu je vnelo glavo. V sruču ga je večih čudno zbolelo.

— Belj kruh! — je viknil Beda. — Kako dolgo ga že nisem videl!

Umnik je dal napolniti še veliko slatinsko steklenico z močnim vinom, da bi ga vzel Beda s sabo domov, potem je pa vse plačal in dejal, da pojde na kolodvor.

— Jaz ga imam pa vedno dosti, ljubi Beda! — se je naglo pohvalil Umnik. — Pаметen mora biti človek, ne idealen, ne poetičen! Tisto mora delati, kar drugi najbolj potrebujejo in zahtevajo, ne pa da bi se ukvarjal z idealnimi čenčami. Poetičen človek je navadno lačen. Jaz veržem. To nese, Zlasti zdaj, vrhu tega sem še oprsčen vojaščin, ker delam tudi zanjo. Na, vzemi, kar češ in kolikor češ, da boš laglje pil. Kdor predolgo strada, se zblazni! Le ne stradaj, to je moje geslo. Telo je tempelj duha, in ta tempelj se mora primerno piliti. Moli in delaj, jej in pij! Nič se ne ženiraj! Saj sva včas v eni klopi sedela in oba sva bila zaljubljena v tisto blede Miro, domače golobce, ki je potem vzela onega starega penzjonista in postala pisana salonska papiga. Bog ji daj mir pri njenem starem pustežu. Pij! Živijo! To vino je prav dobro. Jaz vem, kje dobiš kaj dobrega.

Zamišljen in precej vinjen je stopal Beda domov. Iznova je čutil, da je Umnik navzlic vsej prijaznosti in jovialnosti nekako oduren. Bog ve koga bo ogoljufal zopet jutri v Zagrebu, Bog ve koliko ljudi bo morala stradati, da si on napolni žep. Če ne bi bilo doma žene in otrok, bi mu bil pač rekli: — Tudi ti si eden tistih... tistih vampirjev! Gorje tebi!

— Dobro je, ali močno, skoraj premočno! — Molči, Beda! Molči, da gostilničar ne vije vode v sod! Vzemsi se krate! Le najej se, saj si tak kot strigalica.

— Kaj mi pomagajo njegove kroge? V kratkem jih ne bo. Kaj potem? O kakšno življenje! Gnusno, neznosno. Kaj se hočem? Kaj bom jaz s svojimi docela izrabljenimi živci? Kako mi je šlo vino v glavo! Včas sem ga zmagal trikrat toliko. Kako sem razburjen!

— Ko uživam sama nadomestila. Naj bi nam dali še nadomestila želedec! — Naveličal sem se že velike dobe. Bog daj, da bi se pričela kmalu zopet mala doba!

Doma je dal ženi dve sto kron, da bi nakupila živeža, in ji rekel, da pojde poputrinjem, v sredo malo na kmete po živež. Vesela žena je šla takoj nakupovat.

— Ne hodi sam, ljubi moj!

Po večerji ji je dejal, ko sta bila sama: — V sredo se torej odpeljem za en dan ali dva.

— Ne hodi sam, ljubi moj!

— Ne hodi sam, ljubi moj!

BLAZNIKOVE Pratike za leto 1932 Cena 20c dobite pri "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y. V KRATKEM IZIDE Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za l. 1932 NAROČILA ZA KOLEDAR — Cena 50c. — ŽE SEDAJ SPREJEMAMO

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

ANGLEŠKI KONZUL NA KORZIKI IZGINIL

Ni še dolgo tega, odkar je na zagoneten način izginil angleški konzul v Marsesille-u g. R. Leeds, in že zopet poročajo, da je izginil ravno tako zagonetno angleški konzul na Korziki, major Follet Routley, ki je imel svoj uradni sedež v mestu Ajaccio.

Vsa poizvedovanja za njim so ostala doslej brez uspeha in splošno sodijo, da so ga nekam odpeljali, če ga niso celo že ubili. Major Routley je svoje stanovanje u-sodnega dne že ob 6. uri zjutraj zapustil, da se odzove nekemu vabilu. Tja, kamor je bil povabljen, pa ni prišel, pa tudi popoldne se ni vrnil domov, kakor je bil napovedal. Tudi naslednjega dne ga še ni bilo domov.

Konzul je stanoval v hotelu Continental v Ajaccio. Od tega hotela pa je zahteval prosluti korziški banditi Bastoli nedavno 20.000 frankov. Ker mu na nasvet policijskega ravnatelja v Ajaccio lastnik hotela ni hotel izplačati, je začel Bartoli hotel čisto pravilno oblegati. Angleški konzul pa je drugi dan obleganja brez vednosti lastnika hotela poslal brezlični "klc na pomoč", ki je prejel neki angleški parnik in ki je zahteval pomoč iz Marsesille. Zato smatrajo, da se je Bastol brkone hotel nad konzulom maščevati. Angleška vlada je ukrenila že vse potrebne diplomatske korake, da se ta zagonetna zadeva razjasni in razčisti.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejmete, je razvidno, kdaj vam je naročina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnove naročino ali direktno, ali pa pri enem sedetih naših zastopnikov

- CALIFORNIA Fontana, A. Hochevar San Francisco, Jacob Laushin COLORADO Denver, J. Schutte Pueblo, Peter Culig, A. Satić Salida, Louis Costello Walsenburg, M. J. Bayuk INDIANA Indianapolis, Louis Banich ILLINOIS Aurora, J. Verbich Chicago, Joseph Blush, J. Bevdic Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar Cleoro, J. Fabian Joliet, A. Anzcl, Mary Bambich J. Zalelet, Joseph Hrovat La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Anton Kobal Springfield, Matija Barborich Waukegan, Jože Zelenc KANSAS Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Žagar MARYLAND Steyer, J. Černe Kluzmiller, Fr. Vodopivec MICHIGAN Calumet, M. F. Kobe Detroit, Frank Stular MINNESOTA Chisholm, Frank Gouže, Frank Pucelj Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic MISSOURI St. Louis, A. Nabrgoj MONTANA Klein, John R. Rom Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa NEBRASKA Omaha, P. Broderick NEW YORK Gowanda, Karl Strlnsha Little Falls, Frank Masle OHIO Barberton, John Balant, Joe Hal Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik, Frank Zadnik Euclid, F. Bajt Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant in J. Kumše Niles, Frank Kogovšek Warren, Mrs. F. Racha; Youngstown, Anton Kikelj Krayn, Ant. Taušelj Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Žust Moon Run, Frank Podmilšek Pittsburgh, Z. Jakshe, Vinc. Arb. J. Pogačar Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pzdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovani Willock, J. Peternej OREGON Oregon City, Ore. J. Koblar PENNSYLVANIA Ambridge, Frank Jaki-Bessemer, Mary Hribar Bradock, J. A. Germ Bridgeville, W. R. Jakobek Broughton, Anton Ipavec Claridge, A. Yerina

AVSTRILSKA AGRARNA KRIZA

Agrarna kriza je naravno zajela tudi avstrijsko kmetijstvo. Zanimivo je, kaj piše "Der österreichische Volkswirt":

V avstrijskih gorskih deželah je veliko gibanje kmetijskega prebivalstva, ki je organizirano v kršćansko socialnem Bauernbundu. Kmetje so nejevoljni in zahtevajo odpravo strankarstva, korupcije pa tudi davčne olajšave. V resnici pa je tu izbruhnila stara gospodarska in socialna kriza, katere glavni vzrok je to, da je agrarna politika zadnjih let popolnoma odpovedala. Veliko milijonov je bilo za pospeševanje kmetijstva večinoma brezkoristno izdano. Pomisliti je treba samo na napačne investicije v mlekarstvu. Pri vsem tem so namreč pozabili najvažnejše in najbližje izgraditve uspešne prodajne in vnovčevalne organizacije. Trgovsko politično najvažnejši cilj je bila zaščita žita. Temu cilju je pripisovali zadnjo agrarno carinsko novelo in trgovske pogodbe z agrarnimi sosedi, ki sicer niso mogle pomagati, pač pa zmanjšale zaščito veliko važnejše živinoreje. Razlika med žitno carino in carino na živino je bila zelo zmanjšana, poleg tega pa so bili dovoljeni previsoki kontingenti za uvoz žita na podlagi novih trgovskih pogodb. Kakor trdi kmetijski strokovnjak in E. Hauer, se madžarskemu kmetu bolj splača nuvažati žito v obliki živine. Konkurenčna zmožnost avstrijskih živinorejev je bila s podražitvijo najvažnejše sirovine žita zaradi carine zelo otežkočena, istofasno je padel konzum, dočim je število živine v Avstriji zelo naraslo. Cene živine so se sicer v zadnjih mesecih poslabšale v celi Evropi, v Avstriji pa je bil pritisk na cene osebno močan. Nekaj časa so se gorski kmetje, ki dobavljajo kmetom v ravnini živino in piči, branili pritiska cen. Kmetje v ravninah so seveda morali opustiti pitanje in pri gorskih kmetih je ostala živina neprodana. Posledice tega so bile naravno v padcu cen od 90—120 na 50—70 šillingov za meterski stot. K temu je prišla še letos slabota letina krmil. Ta padec cen pomeni za gorske kmete gospodarsko katastrofo. Njih glavna proizvodna sta les in živina. Lesa ne morejo prodati, čeprav so cene padle že daleč pod lastne stroške. K temu vsemu pa pride še padec cen živine. Obljubljena je bila odprava zemljiškega davka, toda ta odprava ne bo dosti pomagala. Sam na sebi je zemljiški davek nizek, visoke so le doklade občin, okrajev in dežela, ki znašajo na Nižje-avstrijskem povprečno 360 odstotkov.

Toda mogoče bo stiska gorskih kmetov povzročila, da bo agrarna politika prešla v pametnejše vode. Potrebno je: opustitev zaščite žita, da se obstoječa zaščita živine izboljša, živinoreja naj upošteva potrebe trga in izvede vnovčevalno organizacijo, ki pe danes komaj v povojih. V tej smeri se že kažejo znaki, da bodo šle avstrijske agrarne organizacije.

- Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro. vanšek Crafton, Fr. Machek Export, G. Previč, Louis Zupan. Čič, A. Škerlj Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank Fe. renchack Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polanc, Martin Korshetz UTAH Helper, Fr. Krébs WISCONSIN Milwaukee, Joseph Tratnik in Joe. Koren Sheboygan, John Zorman WEST ALLIS Frank Škok WYOMING Rock Springs, Louis Taucher Diamondville, Joe Rollic

ZAPLETEN PRAVNI POLOŽAJ

V nekem malem mestu v zapadni Prusiji je živel pred vojno strojarski pomočnik Schmied. Mož je bil oženjen in oče dveh otrok.

Schmied pa je moral l. 1915. v vojno. Kmalu pa so ga Rusi vjeli in odpeljali v Sibirijo. Tam je zbolel in prišel v bolnišnico. Iz bolnišnice pa ni prišel ven več kot Schmied, ampak kot Friderick Andro, ker so mu dokumente zamenjali.

Predno pa je utegnili Schmied—sedaj Andro — dati progresko polaviti, je izbruhnila ruska revolucija in sedanjí Andro se je moral pridružiti Kolčakoví armadi. Kasneje se mu je posrečilo pobegniti in šele l. 1923. se je preko Amerike vrnil v Nemčijo, kjer je zvedel da je njegov rodni kraj pripadel Poljski.

Polagoma pa je zvedel, da so ga doma že zdavnaj proglasili za mrtvega, njegova žena pa da živi ne-keje v srednji Nemčiji. L. 1925 je resnešel svojo ženo, ki je imela malo trgovino.

Sedanjí Andro pa se svoji ženi ni dal spoznati, ampak se je rajši poročil z njo drugič kot Friderick Andro. Tako se je zgodilo, da je vzel za ženo svojo lastno "vdovo". To je storil mogoče zaradi tega, da žena kot vojna vdova ni izgubila pravice do odpravnine v znesku 3000 mark.

Andro pa se je kmalu po svoji drugi poroki zagledal v mlado dekle, ki je bilo mnogo lepše kot njegova vdova. O svoje žene pa se ni hotel ločiti na običajen način, ampak je skušal doseči svoj namen po ovinkih in s tem, da je vložil pri sodišču tožbo na razveljavljenje svojega zakona, ker prvi ženin mož Schmied še živi. Kot priče je naštel precej svojih nekdanjih tovarišev, misleč, da bodo ti je splošno zaslúšani in da nihče ne

bo prišel na njegovo sedanje bivališče. Zadeva pa se je razpletla čisto drugače kot je on mislil. Neka prič, ki je sama prišla pred sodišče, je ugotovila, da Andra ni Andra, ampak — Schmied!

Sedaj je nastala prava zmešnjava. Po pameti bi bil moral Schmied postati zopet Schmied in moral bi bil odpravino, ki jo je dobila njegova žena po pomoti, zopet vrniti. Pravno pa stoji stvar tako:

Pravno za mrtvega proglašeni človek se je oženil z žensko, ki ni bila ločena niti vdova. Žena je torej živevala v dvomestvu s svojim lastnim možem: ob enem pa je bila poročena z možem, čegar kosti so — pravno — že zdavnaj trohnele v Sibiriji. Ni pa bila pravno omožena, ker se z mrtvecem ni mogoče poročiti. Otroci iz prvega zakona so dobili očma, ki je pravno mrtev, in so sirote po možu, ki še živi. Otroci iz drugega zakona pa so prišli že na svet kot sirote — seveda pravno — in pravno jih pravzaprav sploh ni na svetu.

Pravniki pa pričakujejo z veliko napetostjo, kakor bo sodišče to zgodbo pravno rešilo.

Divji merjasci v litijski okolici.

Že nekaj dni delajo merjasci v gozdovih v okolici Prežganjev in Janč precejšnjo škodo na njivah. 28. oktobra je odšlo več litijskih lovecev na merjasec. Kmalu so našli sled v gozdu pod Unajnajem. Na mali trati pod hosto pa se je namadoma znašel velik, star merjasec in jo mahnil naravnost proti najbližjemu lovecu. Najbrže pa ima merjasec zelo trdo kožo — ker se je le malo stresel — in našel zopet med grmičevje. Menda bodo šli loveci zopet te dni na zver — tokrat naj jim bo pa sreča bolj mila.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev. / MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA — \$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

Pomladni Sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA Za Glas Naroda priredil I. H.

(Nadaljevanje.)

Wolf se brani. Vsa srečna pa ga pogleda Marija in pravi: — Da, to je res!

Takoj nato pa se zopet zgane, kajti hreščec tresk je stresel hišo v njenih temeljih. Nevihta je divjala še z vso silo in na to ni sta nikakor mogla misliti, da bi šla.

— Kako pridemo zdaj domov? — toži Marija, — in tako pozno je že.

— Ne bodi preveč v skrbeh! Komaj deset je in večno tudi ne bo trajalo, — pravi Wolf.

— Vaš, kaj, stara, — se obrne Berger k svoji ženi, — za gospodično boš skuhala malo čaja; tudi gospod poročnik bo malo pil — boljše je boljše, drugače se še lahko prehladi; gospodični pa boš dala poznejše ruto.

Wolf ne ugovarja, da ne bi razžalil. Iz žepa potegne cigarno dozo in ponudi staremu.

— Ali ne bi bilo dobro, da bi skupaj kadila cigaro? — ga vpraša prijazno, — ker nas je veter prinesel skupaj, bomo pa skušali kikiror mogoče prijetno napraviti.

— Hvala, gospod poročnik, rad vzamem eno. Tudi moj vnuk mi večkrat prinese katero. Sploh je jako dober fant.

— In priden zelo dober vojak, — pravi Wolf, — lahko rečem, da je najboljši v moji stotnji.

Starčeve oči se zasvetijo. S stene sname veliko sliko — stotnija vojakov: — Tukaj, saj veste, tukaj ste vi in tukaj, ravno za vami, je moj Viljem.

— Da, to si ti, — pravi Marija, — kako veselo izgledaš.

— Pri fotografiranju mora vendar vsakdo napraviti prijazen obraz, — se smeje Wolf.

Medtem pride Bergerjeva žena s čajem. Že prej je postavila na mizo najboljšo skodeljico in poleg njih posodo s sladkorjem. Zdaj nalije čaj in prijazno prosí, da bi pili.

Gostje radi ustrezajo njeni želji in dišeča pijača jim dobro tekne. Zelo domača sta se počutila pri priprostitih ljudeh; zlasti Berger je imel na sebi nekaj posebno mirnega, kar je Wolfa zelo privlačilo. Njegove modre oči so nosile tako miren, skoro na znotraj obrnjen pogled, kot bi živel v popolnoma drugem svetu. Wolf mu je to moral tudi povedati.

— To pride tako, gospod poročnik, — odvrne Berger, — pride od občevanja z mrličji. Vedno pravilno, da smrt vse vzravna — mogoče zgoraj — tukaj ne. Tukaj pokopljejo človeka za največjo častjo in bleskom, česar ni niti najmanj zaslužil; drugega pa tiho in priprosto, če je tudi mogoče mnogo bolj zaslužil; včasih pa koga zaokopljejo brez vsake ceremonije in niti duhovnika, ni, ki bi ga blagoslovil. Tukaj se človek nauči misliti, gospod poročnik in gleda na življenje s popolnoma drugim očesom. Grobovi mi govore svoj poseben jezik.

— Pa je to vendar zelo žalostno opravilo.

Starec zmaje z glavo.

— Ne, — gospod poročnik, — pravi, — ne! Tako miren postan človek in ne želi si ničesar; in bližje pride k ljubemu Bogu kot zunaj v velikem svetu, kjer ga vse vleče od njega. Tukaj govori vse tako jasno, v sree segajoč jeziki o njegovi mogočnosti in o naši ničevosti; tu na božji njivi moramo vedno misliti nanj.

To je stari mož povedal tako priprosto in prepričevalno, da sta ga oba rada poslušala. Povedal je, da je pokopal svoja dva otroke in da mu je postal edino vnuk Viljem, sin Lize. Njegova žena se je zadovoljila s tem, da je samo prikimovala in občudovala pogledovala Marijo. Enkrat ji celo nežno pogladi njene zlate kodre. Marija je otroško vesela sedela poleg Wolfa in ga je trdno držala za njegovo roko.

Nevihta je končno ponehala; samo sem in tam se je še malo zabliskalo in vedno redkeje je grmelo. Tudi deževati je nehalo. Starec vsotane in odpre okno; osvježuje zrak je pihal v sobo in ne hote so vsi globoko potegnili sapo.

— Stara, jutri bova pa imela dovolj dela, — meni Berger, — vihar je pošteno divjal.

— Zdaj pa morava iti, — pravi Wolf, — je že skrajni čas.

Bergerca prinese toplo ruto in ogrne ž njo Marijo okoli vratu. Marija se spočetka brani, toda Wolf ji prigovarja, češ, da je preveč lahko oblečena.

— Zdaj pa najlepša hvala, — in isreno jima Wolf stisne roke.

— Kaj bo to, gospod poročnik, — se brani Berger, — prav radi smo vam to napravili. In če se zopet kdaj srečate s svojo nevesto, pridite kar k nam — mogoče je za tako mlado kri to tudi boljše; človek se ne sme po nepotrebnem podajati v izkušnje.

Wolf hoče nekaj reči.

— Že vem, gospod poročnik, — Mi stari ljudje znamo molčati, ne govorimo o ničemur. Tukaj ste brez skrbi; tudi naš Viljem ne bo o tem ničesar izvedel. Vi, gospod poročnik, tudi veste, kaj je prav in kaj ni prav in prav gotovo tudi lepa gospodična. Ni čuda, ako vam ugaja; proti njej mora biti vsakdo dober.

Poslovita se od gospe Bergerjeve, starec pa gre ž njima do vrat, da jih zaklene.

— Še enkrat, prav lepa hvala, — pravi Marija; — ruto vam prinesem jutri popoldne.

— Ne, Marija, za to je še vedno čas do večera, — pravi Wolf, — in jo bova oba prinesla. Ali ne, gospod Berger, saj smeja še priti! — Dobro! — Zlaj pa lahko noč in pozdravite vašo gospo!

— Lahko noč, gospodična, lahko noč, gospod poročnik!

Za njima se zapro vrata. Postalo je hladno in cesta je bila od dežja še mokra. Toda nebo je bilo jasno in zvezde so prijazno sijale na oba, ki sta roko v roki šla svojo pot dalje. Končno se morata ločit; iskreno se poljubita.

— Na svidenje jutri, ljuba moja! Spavaj sladko! Pridi srečno domov!

Nato krene Wolf v neko stransko ulico.

IV.

Tako sta oba preživela srečne dneve. Svoje sestanke, ki so bili skoro vsak večer, sta pogosto skončala v hiši pokopališkega čuvaja, ker je to bila Marijina želja. Ni hotela biti predolgo sama s svojim ljubimcem; bilo je zoperno njenim finim čustvom, da bi se z njim shajala, kakor bi mu bila dobra kot vsakatera druga. In vendar ni mogla drugače. Neka višja moč jo je vlekla k njemu in pogosto je lhtec, polna notranje blaženosti, visela na njegovem vratu in mu napol jecljaje govorila o svojih veliki ljubezni. Tak izbruh njene drugače tako nedolžne deklitške narave jo je vedno kar najbolj očaral. Čutil je in natančno je vedel, da je bilo to njeno

najiskrenejše čustvovanje — on sam je njeno ljubezen s poljubi pokliceal v življenje. Z velikim nemirrom je čakal na dan, ko bo postala njegova žena.

Če se tudi mora odpovedati svojemu priljubljenemu vojaškemu stanu — ta deklica je bila tako zvezana z njegovo notranjostjo, da si sploh ni mogel več misliti življenja brez nje. Kot lepa, tako je bila tudi razuma. Tako je znala vplivati na njegove misli in čustva, da se je vse njeno mišljenje raztopilo z njegovim, ne da bi bilo treba mnogo besed. Vsi njegovi čuti, katerih ni nikdar razcepil v malenkosti, so bili njeni — ona je bila njegova edina musel.

Drugeče tako mirnega moža se je objela nekaka omotica, vsled česar ni bil zmožen napraviti kaj drugega. Nemiren je pričakoval poldneva — potem jo bo saj zopet videl, mogel bo ž njo izmenjati neopažen pozdrav. S še večjim nmirom pa je pričakoval večera, ko jo bo mogel pritisniti na svoje sree. Vsi večeri, v katerih ni mogel biti z njo, so se mu zdeli izgubljeni. Poleg tega ji je še pisal dolga pisma, da bi saj nekoliko bila odškodovana.

(Dalje prihodnjic.)

NOVE IZNAJDBE

Ljudje iznajdejo vsako leto mnogo novega in številno patentov po raznih državah znaša na tisoče in tisoče. Niso pa vse iznajdbe tako pomembne, da bi iznajditeljem prinašale zaželjeni gmočni uspeh, in le malo je takih, ki se obnesejo tudi v praksi.

V praksi so se n. pr. zelo obnesli vžigalniki na bencin, nalivno pero in še nekatere druge malenkosti, ki prinašajo iznajditeljem še danes visoke dohodke. V najnovejšem času pa ljudje močno kupujejo hranilnike na koledar, sponke za hlače in naramnice, krtče za čiščenje podov na palici in najnovejše aparate za spojkanje (lotanje).

Hranilnik "na koledar" je pravzaprav koledar, ki pa kaže datum dneva, mesec in leto le, če vržeš v hranilnik mal novce. Kdor zamudi več dni, mora nametati v hranilnik toliko novcev, kolikor jih je zamudil.

Moški, ki nosijo naramnice, vedo dobro, kako nerodno je to, če se jim odtrga gumb na hlačah. Tu je nekdo prišel na misel, da bi bilo boljše naramnice obešati kar na nekake

kljuke, da je ta malenkost jako praktična.

Krtče za čiščenje podov so pritrjene na votel drog. Ta drog omogoča ženskam, da pri čiščenju podov lahko stoje in se jim ni treba plaziti po tleh. Obenem pa je drog votel in to votlino se da napolniti z vodo. Poseben avtomat regulira odtok vode na krtčo in na pod.

Spojkanje je jako važno za vsak dan. Za spojkanje pa so doslej rabili posebne naprave (železo za spojkanje in pa svetilko za spojkanje). Danes pa imajo posebno pasto za spojkanje, ki je ni treba segrevati. Oba kovinska dela, ki jih hočemo spojiti, očistimo in namažemo s pasto, potem pa ju stisnjemo in stvar je gotova. Tudi z elektriko je dandanes mogoče spojiti dva kovinska dela.

Za fotografije je važno vedeti, kako dolgo je treba izpostaviti ploščo vplivu svetlobe. Danes določa poseben aparat "justofot" čisto natančno čas, ki je potreben za osvetljenje, tako da tudi fotografamater ni več v nevarnosti, da bo dobil iz aparata le nekaj pokvarjenih plošč namesto slik.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se vsi bres kljeme te stare in stanovitne domače banke.

RABELJ NA DOLGIH POTIH.

Neki rabelj je moral potovati 2000 kilometrov daleč v Gibraltarju, da izvrši tam nad nekim zločincem smrtno obsodbo, prvo po 35 letih. Neki Ernest Gisso je namreč v Gibraltarju meseca novembra lani umoril svojo ženo in sodišče ga je obsodilo na smrt. Ker pa v Gibraltarju nimajo rablja, so se obrnili na angleško vladno, pa tudi ta ni imela nikoga na razpolago. V svoji zadregi so se obrnili torej na nekega človeka, ki je bil sicer rabelj, ni pa bil Anglež, ampak je bival v Angliji samo na počitnicah. S tem so se dogovorili, da se bo na svojem povratku v domovino ustavlil v Gibraltarju in tam opravil svoj posel. Ko so na Gibraltarju zvedeli, da prihaja na ladji Maloja rabelj, je bilo vse mesto na nogah. Pred jetnišnico se je nabralo toliko ljudi, da jih je moralo vojaštvo razganjati. Nato so odšli ljudje pred cerkev, kjer so prosili duhovnika, naj usmrtitev prepreči. Uradnikom, ki so bili navzoči pri usmrtitvi, so ljudje grozili, da jih bodo pobili. Guvernerjevo palačo in sodišče so morali močno zastražiti in šele nato je rabelj mogel opraviti svoje delo.

Kretanje Parnikov Shipping News

Table with shipping schedules for various routes including Bremen, Hamburg, London, etc.

Advertisement for French Line with text: DVA VELIKA BOŽIČNA IZLETA V DOMOVINO. Includes details about Paris and Ile de France routes.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Table listing books for sale under categories: POUČNE KNJIGE, POVESTI in ROMANI, and Cankar.

Advertisement for 'Vsakourstne KNJIGE' (Everyday Books) with details about the store and book selection.

Advertisement for CUNARD LINE featuring an image of a ship and text about special Christmas excursions.

Advertisement for BOŽIČ V STARI DOMOVINI (Christmas in Old Home) with details about travel to St. Louis and Hamburg.